

■ Természetesen az általam vázoltak, a szegedi, Csongrád megyei jelenségek, az emberek biztonságához – bizonytalan-sághoz – való viszonyulását illetően külső megnyilvánulási szférát érintenek egyelőre. A tényleges, oki tényezők vizsgálatahoz lényegesen mélyebb elemzéseket kell lefolytatni, ismételtem, tapasztalati tényként elfogadva azt, hogy a rendőri eredmények nem párosulnak az állampolgárok biztonság-érzetének automatikus növekedésével.

Az analízis, amely a későbbiekben – a teljesség igénye nélkül, de azért részletezetten, a neurális pontokra való koncentrációval – kifejtésre kerül nem egy mostani, fróasztal mögötti elméleti értékelés eredménye, s főleg nemcsak a saját véleményem. A Csongrád megyei főkapitányság más vezetői is különböző szakmai, társadalmi fórumokon – nyilván eltérő súllyal és minőségben – évek óta a jelenségek, tendenciák létére, a romló feltételrendszerre (külső, belső) próbálják a figyelmet (szakmai, közvélemény) felhívni – váltakozó sikerrel.

A kondíciók általános (földrajzi, társadalmi, külpolitikai) és konkrét kriminológiai-kriminálisztikai okrendszerre vezethetők vissza. Tekintsük át ezeket, némelyiküket csak utalásszerűen, érintőlegesen, másokat mélyebben kifejtve, a téma fő orientációs irányainak nyomvonalain.

Csongrád megye 1994-re abszolút kedvezőtlennek minősíthető földrajzi elhelyezkedését éppen elegendő, ha a térképre pillantva megállapítja a téma iránt érdeklődő. A helyzet egy más konstellációról egy európai méretű társadalmi-politikai mozgás hatására 1989-től gyökeresen megváltozott, s e változás egyértelműen Csongrád megye hátrányára történt. A megye ugyanis – egyedülként az országban – két olyan országgal határos, amelyek 1989 óta – eltérő okokból és minősítéssel ugyan, de – európai válsággóccént ismertek. Ma Szeged az utolsó európai léptékű nagyváros a Balkán, a társadalmilag-politikailag instabil Kelet-, Délkelet-Európa felé, egyszerűen el-kepesztő kontrollált, illetve pontosabb, ha úgy fogalmazok, regisztrált nemkívánatos idegenforgalommal. Csak 1993-ban több mint 12 millió ember, több mint 3 millió gépjármű

Azt, hogy az emberek hogyan élik meg a bűnözést és mindez hogyan tükröződik a médiákban, egy Terhi Viljanen nevű finn kutató (1992) igen szemléletesen modellezte le:

„Ma a bűn, az erről való híradás meghatározó a médiákban. Amikor csakis megoldatlan bűnügyek sokaságáról olvasunk, megerősödik az emberekben az az érzés, hogy a bűnüldözés nem képes ezen problémákat kezelni... Nem is az a fontos a végén már, hogy mi az

igazság e hírekből, hanem az, amit az emberek elhisznek belőlük... Ha pedig a médiák belesúlykolják az emberekbe a bűn nyomasztó érzését, az emberek ezen érzések alatt fognak nyögni... Amit a média az emberekbe súlykol, azt végül az emberek látni, megélni fogják: az elhagyott épületek, betört ablakok, az utcákon kószáló fiatalok ténye helyett vandál pusztítást és kábítószerrel fiatal utcai bűnözőket fogunk látni.”

■ Csongrád megyéről, Szegedről, a közbiztonságról (2.) A rendőrség a társadalom mindenestánya?

haladt át Rösske és Nagylak szűk keresztmetszetű határátkelőhelyein, s mindezen járművek és embertömeg keresztülutazott Szegeden. A látens, az illegális határforgalomról nem szólnék, mert véleményünk eltérő a hivatalos határőrizeti állásponttól. Nézetem szerint a megye – és Szeged – vonatkozásában ez fontos kriminológiai faktor, a határőrség számokkal ennek ellenkezőjét támasztja alá.

A Csongrádban kialakult bűnügyi-közbiztonsági helyzet – még ha a gondok miatt a szélső értékekhez közelítő állapotokat tükrözi is – rész-ként tartalmazza az egészet, az elmúlt öt év társadalmi változásai markánsan jelentkeznek a kriminológiai palettán. Durkheim óta keveset vitatott tény, hogy a bűnözés a társadalom normális jelensége, anómiaelmélete pedig arról szól, hogy nagy társadalmi változások, legyen az minőségi, gazdasági változás, a társadalom átstrukturálódása, politikai rendszerváltás vagy ezek együttesen, súlyos meg-rázkódtatásokkal, diszfunkcionális hatásokkal járnak.

Nem kétséges, hogy Magyarországon a durkheimi jegyek az elmúlt 5 évben le nem zárult folyamatokként jelen voltak és jelen vannak a társadalomban, s ezek alól Csongrád megye, Szeged sem vonhatja ki magát.

Az Európában zajló külső politikai folyamatok hatása súlyként nehezedik az egész

Fotó: Schmidt Andrea

országra, de megkülönböztetetten Csongrádra, és más déli határszéli megyékre. Ennek mélyebb taglalásába nem fogunk, de aki azt gondolja, hogy mindezeknek nincs konkrét rendőri vetülete Csongrád megyében, az téved. Szegeden van ugyanis a főhadiszállása mind az ENSZ szankciót ellenőrző nemzetközi vám csapatnak, mind pedig a határembargót fegyelemmel kísért úgynevezett

„monitoring” csoportnak. A volt Jugoszlávia területén működő egyes ENSZ-alkulatoknak pedig Csongrád megyében van bizonyos anyagi-technikai bázisa, s az említettekért való felelősség konkrét súlyát úgy gondolom, nem kell részletebben kifejteni.

A külpolitikai paramétereket tehát úgy lehetne összegezni, hogy – hátrányára – fokozottan érző Csongrád megye az európai

háborúk, munkavállalói (török, jugoszláv, román stb. vendégmunkások) és migrációs problémák súlyát, mint más térségek az országban.

Mielőtt a szegedi, Csongrád megyei helyzetet jellemző, befolyásoló konkrét kriminológiai-kriminálisztikai viszonyokra, anomáliákra rátérnénk, néhány alapkérdés elméleti megközelítését, tisztázását elengedhetetlenül fontosnak érzem. Nemcsak a megyénk-

ben elhangzó kritika az, hogy a magyar rendőrség a bűnüldözési folyamatokban nem jut el a kellő mélységekig. Sokszor úgy érzem, hogy e nagyon fontos kérdésre adott rendőri válaszokban nem csillan fel az igazi mélység, a válaszadók megrekednek a szakmai érveknél, pedig ezeknél lényegesen többről van szó. A kétségkívül jelen lévő rendőri-szakmai gondok mellett azonban a bizonyítást jogszabályi és társadalmi anomáliák gátolják elsődlegesen. A büntető jogalkotás lényegét tekintve konzervatív, lassabban követi a társadalmi változásokat, mint más jogágak. Ami az erkölcsi, morális szférában üldözendőként, nem kívánatosként jelenik meg, az még nem biztos, hogy a jogszabályi feltételekkel dolgozó rendőrség által üldözendő, vagy üldözhető. A jogállamiság rendőrsége azt is jelenti, hogy amire nem alkot a törvényhozás jogszabályt, arra nézve tilos a rendőri reakció, nevezetesen meg kell várni azt, hogy a társadalom nagy többségének morális rosszallása jogszabállyá kristályosodjék ki. Prostitúció, valutázás, privatizáció a kulcsszavai az általam előbb elmondottaknak.

Sorolok konkrét példákat is: ha egy gazdasági folyamat cégbírósi bejegyzéssel (és nem effektív tartalommal!) elindulhat, ha több mint 30 Ft/l különbség van háztartási tüzelőolaj és gázolaj között, ha valaki kellő indoklás nélkül néhány forintért vállalkozói igazolványhoz juthat és ha a veszélyesebbé váló, eldurvuló bűnözési folyamatokhoz rohamléptekben liberalizálódó büntetvégreajtási viszonyok társulnak, a rendőrség valóban csak a társadalom mindenestánya lehet, ahogyan dr. Pintér Sándor r. altábornagy fogalmazta meg 1993 októberében rendkívül találóan a Csongrád megyei önkormányzat előtt. E gondolatok néhány elemére később még részletesebben kitérek.

A továbbiakban a konkrét kriminológiai-kriminálisztikai összefüggések, okok vallatásakor Szegedre kívánok tipizálni, koncentrálni, azonban nyilvánvalóan a jelenségek gyakorta a megyére, de még ennél általánosabban is értékelhetők, behelyettesíthetők.

(Folytatjuk.)

Dr. Salgó László
megyei rendőrfőkapitány

Az ÁB-AEGON Általános Biztosító Rt. Szeged 1. sz. fiókja

felvételre keres
közép- vagy feldőfokú iskolai végzettséggel rendelkező, jó megjelenésű, tárgyalóképes munkatársakat

üzletkötői munkakörbe, magas kereseti lehetőséggel.
A betanulás idejére alapfizetést biztosítunk. Jelentkezni személyesen az üzleti vezetőnél Szeged, Kossuth L. sgt. 18-20.

Alföldi Tüzép V. 201. sz. telepe
Szeged, Rókusi pu. mellett
1994. március 31-ig
az alábbi engedménnyel értékesít:

Sofa nyílászárókat	7%
Velux tetőablak	7%
Hazai hullámpala	7%
Hazai farostlemezt	10%
Thervvoolin hő- és hangszigetelő	7%
Alba gipszválaszfal	7%
Heraklith szigetelő-építő lap	7%
Bramac tetőfólia	20%
Bramac tetőcserép	5%

4 színben házhoz szállítással.

T.: 62/476-876, 476-669

Garázstechnika

- diagnosztikai műszerek, szervizberendezések
- Beta, Facom kéziszerszámok
- Fini kompresszorok, légszerszámok, Rectus gyorscsatlakozók
- Alaska autóápolási cikkek
- Motorolajok, akkumulátorok

Újdonság!

Értesítjük a tisztelt ügyfeleinket, hogy **megkezdtek** a „**SOPRONI EMEŐK**”, „**KALOCSAI FÉKPADOK**” teljes választékának dél-magyarországi forgalmazását, gyártelepi áron!

Nem kell Sopronba menni, ha emelőt akar venni!

Szeged, Bartók tér 9.
Tel./fax: 62/326-121.

AKCIÓ!
Pékségek, lisztfeldolgozók!
Kedvezményes lisztértékesítési akciónkat **1994. március 31-ig meghosszabbítjuk:**
Zsákos BL-55 22,50 Ft/kg + áfa,
Zsákos BL-80 20,00 Ft/kg + áfa
Dél-magyarországi Gabonafeldolgozó Rt.
Hódmezővásárhelyi malom, Gellért u. 2-10.
Izabella malom, Szeged, Tűzoltó u. 2.

Téli cipők
már 990 Ft-tól,
csizmák
2990 Ft-tól,
amíg a készlet tart.

Quick-Schuh Cipőbolt
Szeged, Nagy J. u. 1.

LÁTTA? HALLÓTTA? ADJA TOVÁBB!

QUICK SCHUH